

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

Vesilaitosyhdistys (VVY) on vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninämme on noin 300 vesihuoltolaitosta kattaen noin 90 % maamme vesihuollosta. Järjestetty vesihuolto kattaa tällä hetkellä talousveden osalta yli 90 % ja jätevesien johtamisen ja käsittelyn osalta yli 80 % Suomen väestöstä. Vesilaitosyhdistys on yksi Huoltovarmuusorganisaation vesihuoltopoolin sopijatahoista ja vesihuoltopoolin toimisto sijaitsee Vesilaitosyhdistyksessä. Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024).

Kiinnitämme lausunnossamme huomiota vesihuollon turvaamiseen ja luvun 41. sisältöön (s. 123).

Vesihuollon päämäärää ehdotamme tarkennettavan seuraavalla tarkennuksella, jotta se ottaa paremmin huomioon vesihuollon järjestämisen yleisen päämäärän sekä tunnistetut tarpeet varautumisen kehittämiseksi: Vesihuoltopalvelut pyritään järjestämään mahdollisimman häiriöttömästi ja toimintavarmasti kaikissa tilanteissa. Tämä edellyttää varautumista häiriötilanteisiin fyysisessä ja kyberympäristössä, ilmastonmuutoksen myötä lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja muihin uhkamallien mukaisiin häiriötilanteisiin sekä vesihuollolle välttämättömien materiaalien hyödykkeiden saannin varmistamista vesihuoltolaitosten ja kansallisella tasolla.

Vesihuollon toiminta-ajatuksesta todetaan, että vesihuoltolaitokset vastaavat verkostoihinsa liitettyjen kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen saatavuudesta häiriötilanteissa. Tämä kuvaus ei kaikenkattavuudessaan ota huomioon tosiasiasa rajallisia mahdollisuuksia järjestää vesihuoltopalvelu kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa ja antaa siten virheellisen kuvan vesihuoltopalvelun palvelutasosta tai saatavuudesta kaikissa mahdollisissa häiriötilanteissa. Todenmukaisempaa, kohtuullisempaa ja varautumiseen kohdistettavien resurssien mitoittamisessa tarkoituksenmukaisempaa olisi todeta, että vesihuoltolaitokset varautuvat erilaisiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin siten, että vesihuoltopalvelu on mahdollisimman luotettavaa. Tämä olisi myös linjassa sen palvelutason kanssa, jota edellytetään sähköverkkotoimijoilta sähkömarkkinalaissa.

Tietyissä häiriötilanteissa puhtaan talousveden toimitusta tai jätevesien viemärointiä ei pystytä turvaamaan normaalisti verkoston kautta. Tällöin veden saanti järjestetään säiliöjakeluna, kuten vesihuollon toiminta-ajatuksessa (s. 124) todetaan. Haluamme tuoda esiin, että resurssien kohdentamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista, että jokainen vesihuoltolaitos pystyisi omin resurssein järjestämään laajan, esimerkiksi koko kunnan kattavan vaihtoehtoisen vedenjakelun ja sen edellyttämät veden kuljetukset. Laajan talousveden säiliöjakelun käynnistäminen ei myöskään onnistu hetkessä, esimerkiksi esitetystä 24 tunnissa. Yhteiskunnan toimivuuden varmistamiseksi vesihuollon vakavissa häiriötilanteissa, olisikin tärkeää korostaa myös kotitalouksien varautumista vesihuollon häiriöihin puhtaan veden kotivaralla ja puhtain vesiastioin osana 72 h-konseptia sekä

vedensaannin kannalta kriittisten toimijoiden, kuten sairaaloiden omaa varautumista siten, että toimintaa pystytään jatkamaan myös vaihtoehtoisin veden toimituksen järjestelyin.

Vesihuollon toimintavarmuus rakentuu yhteistyössä monien tärkeiden tahojen kanssa, mikä on otettukin huomioon esimerkiksi 39. Rakentamisen turvaamisessa (s. 120). Tämän toiminta-ajatuksen osalta haluamme tuoda esiin, että välttämättömäksi rakentamiseksi pitää katsoa vesi- ja viemäriverkostojen ylläpitämistä laajemmin välttämättömän vesihuoltoinfrastruktuurin ylläpitäminen.

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

-

Liikanen Riina
Suomen Vesilaitosyhdistys ry